

Szerkesztői iroda:
Piacsor, Kapeller-ház
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR KÖNYVNYOMDÁJA.
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy iven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre 4 frt.
Fél 2 „
Negyed 1 „

HIRDETME NYEK DÍJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlér sora 15 kr.

HETI SZEMLE.

Európa figyelme Egyiptom felé fordult. A konferencia tanácskozásai bele döngött Anglia ágyuinak hangja. A Nilvölgy legszebb, legnagyobb kikötő városának Alexandriának erődei, melyeket Arabi pasa oly gondosan javíttatott, romba dölve hevernek a földön s nem védik többé a várost, nem a kikötőt. Anglia saját felelősségére megkezdte a háborút, s csupán azon nyíltan bevallott indokból, hogy neki nem tetszik Egyiptom mostani kormánya. És számba véve az első ágyuszó eshető körülményeit, teljesen készen várja a háborút. Tízennyeg hadihajója készen áll az alexandriai kikötőben. A csatorna hadihajója Máltában s az északi tenger hajója Gibráltárban van összpontosítva. Ez előkészület nem indokolatlan, mert sem Francia-, sem Olaszország ténlenül nem nézhetik Anglia okkupációs vágyait. — A tüzelés ma már be van ugyan szüntetve, Alexandria épületein a fehér lobogó leng, de korai volna azt a béke előjelének tekinteni.

Oroszország nagy hőse Skobeleff nyomorult véget ért. Legújabb táviratok szerint Skobeleff a Petrovszka utczában, a Hotel Angletterben a szesz italok mérték feletti élvezete által okozott szívizélhüdesben halt el. Halálát az orosz nép óriási részvétellel fogadta s a császár maga is nagy szerencsétlenségnek tartja.

Az orosz császár, nagyon sértvén őt a folytonos halogatás, most már határozottan követeli, hogy a koronázás még ez évben megtörténjék Moszkvában szept. 12-én. — A nihilista mozgalmakról újabb szenzációs hírek keringenek. Ezek szerint a tengerészeti miniszteriumban titkos nihilista nyomdát, 9000 drb. forradalmi kiáltványt találtak. —

A lembergi felségárválási pörben még mindig a tanuvallatások folynak.

A tiszae-szlári büntényben úgy látszik az első vizsgálat már be van fejezve. Hírlik, hogy a bünszerző sakter oly vallomást tett, melyből konstatálni lehetne, hogy a gyilkolás a zsin-

gógában és ritualis czélból követett el. Azonban Sojmosi Eszter hullája, mely e vallomásnak igazi értéket adhatna, még eddig nem került meg. Herschko zsidó tutajos azt vallotta, hogy az Eszter ruháit egy ismeretlen zsidó aszszonytól vette át Eszláron. A szembesítésnél kitűnt, hogy négy zsidó aszszony, kik akkor Eszláron tartózkodtak, eltűntek. A nyomozás elrendeltetett ellenök. Ha e nyomozás eredményes lesz, érdekes következményeket fog maga után vonni.

Az antiszemitizmus terjed, egy zágrábi sírgöngy szerint Zgoriában egy országos vásár alkalmával véres zsidó-heczcz fordult elő.

Miniszteri rendeletek.

M. kir. belügyminiszteri rendelet a színelőadások engedélyezése tárgyában.

30,176—1882. sz. a. Tapasztaltott hogy több vidéki magyar színigazgató egy időben több város helyi engedélyt ezközli ki saját számára, s azokat részint igénybe sem veszi, részint csak hosszabb idő eltelté után, minek következtében az esetleg ily helyi engedélyért folyamodó más színigazgató a helyi hatóság által azon indoklással, hogy a helyi engedély már másnak kiadott, elutasítatik. — Ezen a magyar színészet ügyére káros hatású, vizsgálások megszüntetése czéljából ezennel elrendelem, hogy csak azon esetben adassék meg a helyi engedély, ha a folyamodó igazgató kérvényében megjelöli azon napot, melytől az engedélyt megadatni kéri; továbbá az esetben, ha az illető igazgató a megjelölt naptól számítva 15 nap alatt a nyert helyi engedélyt nem érvényesíti, az hatályát veszti, s az engedély esetleg jelentkező más színigazgatónak adandó meg; ha más színigazgató nem jelentkezik csakis újabb kérvényre adható meg újra az engedély. Budapest június hó 25.

30179. sz. m. kir. belügyminiszter — A magyar színész egyesület központi igazgató tanácsa elterjesztést tett hozzám, melyben a vidéki magyar színészet fejlődése egyik akadályául az országban nagyobb mérvben elszaporodó azon műkedvelő társulatokat jelöli meg, a melyek nem egyes jótékony czélokra koronként, hanem állandóan és pedig üzleti czélra rendeznek előadásokat. — Felhívom ennek folytán a törvényhatóságokat, hogy a helyi hatóságokat utasítsa, miszerint azon idő alatt, a melyet egy társulat egy helyen tölt, műkedvelői előadásokra engedélyt ne adjanak. Magától értetődik, hogy kizárólag jótékony

czélra műkedvelői előadások mindig tarthatók. — Buda-Pest 1882. június 25.

34627 szám. Magyar királyi belügyminiszter.

Körrendelet.

A tűz- és egyéb balesetek alkalmával községekbe segítségül hívott tűzoltók, valamint a szükséges oltó és mentő szerek szállítására nézve az összes hazai vasutak által a következő mérsékelt díjtételek engedélyeztettek.

1.) Tűzoltók és azok szereinek közönséges vonatokkal való továbbításakor az előbbiektől személy és kilométerenként 1 kr. utóbbiakért kocsis és kilométerenként 8 kr.

2.) Külön vonatokért, ha azok több mint négy kocsiból (a mozdonyon kívül) nem állanak, vonatunként és kilométerenként 1 frt.

3.) Az illetékek hitelezetnek, az ez irányú hitelkimutatás az illető parancsnok által aláírandó.

Miről a törvényhatóságokat tudomás s a községi hatóságok értesítése végett tudositom. Buda-Pesten, 1882. évi június hó 22-én.

17,744 szám.

A közmunka és közlekedési m. kir. miniszter rendelete a távirat-feladási lapoknak f. év augusztus hó 1-től kezdve díjfizetés mellett való kiszolgáltatása tárgyában.

Hogy a távirat feladási lapok mostani nagymérvű pazarlásának vége vessék és a távirat feladási s kiadási lapok előállításával járó költségek a távirat igénybe vevők által fedeztessenek, a megfelelő eddigi nyomtatványok használata és szokásban volt ingyen kiszolgáltatása a f. é. július hó végével megszűnik és azok helyett a f. é. augusztus hó 1-től kezdve, kötelező használatra, a következő új távirati nyomtatványok adatkak ki:

A.) A magyar korona területén fennálló vsamenynyi állami és nyilvános használatu vasúti táviratnál darabonként 1 kr-ért és 100 darabot tartalmazó csomagokban 1 frt-ért kaphatólag:

1.) az állami táviratok feladására rózsaszínű papírra nyomtatott és 63 (a, b vagy c) számmal jelölt feladási lapok;

2.) a sürgős magántáviratok feladására (melyekért a távirati díj háromszorosa fizetendő) zöld színű papírra nyomtatott és 61 (a, b vagy c) számmal jelölt feladási lapok;

3.) a sürgős kivételével bármely más fajta magántávirat feladására: fehér színű papírra nyomtatott és 60 (a, b vagy c) számmal jelölt feladási lapok.

B.) Ingyen kiszolgáltatásra szánva: az összes beérkező táviratok kézbesítésére: fehér színű papírra nyomtatott és 65 (a, b vagy c) számmal jelölt kiadási lapok.

A távirat feladójának szabadságában áll táviratát akár a nyomtatott feladási lapra, akár pedig tetszése sze-

TÁRCZA.

A molnár leánya.*)

Ma is előttem még a gazdag
Vén molnár, féllás, izmos, ép,
Ki látta, nem felejtí vztag
Kövértokáját, mély szemét.
Porlepte homlokát redőkbe
Gyűjté komoly s derült mosoly,
Kedélyén, arczán tündökölve, —
Fásulttá nem tevé a kor.

Ott látom ülni lágy zsolyében,
Két ujjá ősi serlegén,
Megvillan olykor mély szemében
Egy röpke fény öntöletén.
Szemében hévtől, ép kedélytől
Sugárzó lélek lángola
Czikázva öserőbe' régtől
Nem is felejtém őt soha. —

„Tölts a pobárba és borulj rám,
Mi is lehullunk, édesem.
Sok óránk el miért borult, lám
Kezdjük megértni esőndesen;
Virágozik még mulandó arczunk,
S már vár a sír ránk esőndbe' lenn;
Hogy együtt végezzük be harezunk,
Imádkozzál, jó öregem!

Oly szép az élet, így tevéled!
Nem siralom völgy a világ.
Ha újra kezdeném a véget,
Nem tudnám szebben élni át.

*) Mutatvány Tennyson Alfréd „Költői beszélői“-ből, melyeket Csukássy József fordított magyarra.

És járna újra fénybe-árnyban
Erdő, mező, domboldalán,
És illatos bor a pohárban,
Vidám beszéd ebéd után

És lennék dévaj ifju újra,
A gazdag földesúr fia
Ős kastélyunk lenéz az útra,
Mely meszsze elkigyózz tova . . .
S hol anyyi édes drága emlék
Néz minden zugból ránk, felénk:
Az ősi házban reggelenként
Paesirta dalra ébredénk.

A fenyves erdőn távol innét,
Bús vadgalamb sír, bűg igen;
De míg szemedbe nem tekinték,
Kietlen, pusztá volt szívem.
Sötétben, lombhán tétováztam
Bűbájos álmaim előtt,
Magános nádként, hcszzú sásban,
Mely túl a víz mentébe' nőtt.

És hallgatám a hidra dölve
Sokáig mint zúg a malom,
Elnéztem sok halacska körbe
Mint gyűlt a fényes vizlapon.
S mint hajlongott a mély hináron
A sárga liljom föl s alá;
Míg gesztenyéink, mind a három,
Fehér virágját hullatá.

Alice emlékszel még a napra?
Bejártam erdőt, halmokat,
Ép aprilisben, s andalodva
Ledőltem itt a fák alatt.
Fehér bimbók bűbája, éke,
Kék ég zománca, tiszta lég
S horgásztam lenn a tó vizébe'
Én balga, s nem rád gondolék.

Rég olvasott szerelmi dalnak
Viszhangja, csengő rimei,
Mik elmúlt szép időkre vallnak:
Dallamja, hangesései
Úgy zúgnak-bongnak fejemben
Naphoszhat, mind szünetlenül,
Majd hangosabban, csöndesebben,
De egyre hallom százfelül.

Emlékszel még, midőn a toruác
Szeffüi közt egy reggelen
Mosolygó napsütötte orczád
Egy pillanatra megjelent?
S csak néztem, néztem megbüvölten,
S egy fényes szempárt láttam ott
És esküszöm, hogy az előttem
Fényében nem fogyatkozott.

Szerettem, s ez legyőzte bennem
Kora halál, félelmedet;
Mert földön, égen, vízbe', légben,
Nem más az élet? Szeretet.
„Mi lehet?" kérdé anyám, ha
Vidáman főnhordám fejem,
És jártam kinn és honn a házba'
Mint férfi bizton, délcegen.

Szerettem, lelkemből szerettem:
A esacska ért a part alatt,
A mély töltést, mely a berekben
Ketté szelé a sik tavat;
A zúgó malmot, mely szünetlen
Vizet tapos, csorog, csepeg,
A lisztes udvart, s lenn a kertben
A keskeny ösvényt, zöld gyepe.

És jártam rét-mezőn, berekben,
Virágozó ápril-éjeken,
Midőn a hold halvány, kietlen
S megvillant sok mécs hirtelen;
S ledőltem oszt' a mesgye-szólre

rint választott más papírra írva adni fel, de az első esetben a távirat minőségének megfelelő színű távirat nyomtatványra kell, hogy írva legyen, az utóbbi esetben pedig tartozik a feladó a nyomtatott lapért, melyre a táviratot az elfogadó távirat hivatalkának köteles felragasztani, 1 krt megfizetni.

Elrontott táviratlapok vissza nem vétetnek.

Hitelre elfogadott táviratoknál a feladási lap ára is hitelezetnek. Hatóságok vagy erre jogosított társulatok által a távirat feladásának és a befizetett távirati díjak igazolása czéljából két példányban bemutatott táviratok másodpéldánya közönséges papírra írva mutatandó be. Ezen másodpéldány nyomtatott lapra nem ragasztatik fel, hanem az igazolás megtörténte után a feladónak minden díjkövetéles nélkül adatik vissza.

Díjmentes közérdekű táviratok jövőre csak közönséges papírra írva adandók fel. Ezek szolgálati táviratokként fognak kezeltni és mint ilyenek díjmentes nyomtatványlapokra ragasztatni.

Budapest, 1882. május hó 27-én.

Ordódy s. k.

Berlini levél.

1882. július 11.

Kedves barátom!

Ha akarom, ha nem, eszembe jut Csokonainknak az a verse, a melyekben egyebek közt ez a két sor is benn foglalatik:

Tikkasztó kánikulánk
Bűnünkért van csapva ránk.

Már az igaz, s ebben a félesztendőben úgy kell lenni, nagyon sok bűnt követtünk el itt, mert ugyancsak tikkaszt a hőség. Tetszik vagy nem vízbe merülünk s sórt merítünk. Irigylem a helyzetét azoknak, a kik elmene-külhetek innen, nekem ez csak a hó végén lesz frei.

A legnagyobb forrásban én is kiezihelődtem egy társammal a Löwenbräura. Szemben ült velem egy pohos uraság, a ki első pillanatra a pékmesterek exemplárjaként tünt fel. Barátom egy mulatságos történetet beszélt róla, miután pedig innen most semmi nevezetesebből nem értesithetlek, ide írom azt a történetet.

Egy helyi festőművész levelet kapott egy közeli városka pékmesterétől, hogy az odavaló lövész-egyesület emlékkönyvet ült, ő tölti be ez idők szerint a főlovászmesteri hivatal, s évszázás szokás levén ilyen alkalommal, a nevezett tisztviselőnek új czéltáblát készíttetni, felhívja a művészt, kiről sok szöveget hallott, látogasson el hozzá s csinálja meg a czéltáblát.

A művész csupa kíváncsiságból lerándult. A pékmester megmutogatta az évszázás czéltáblagyűjteményt s épületes magyarázatai úgy elragadták a művészt, hogy elvállalta a munkát. A pékmester biztosította a művészt, hogy a fáradságot fényesen meg fogja jutalmazni. Neki telik. De kikötötte, hogy a festmény a lövöldét ábrázolja, a mint a lövészek előtte teljes díszben felvonulnak s az előtérben álljon a főlovászmester.

A művész, ki már évek óta 5000 márkánál olesóbban nem fest képet, kijelentette, hogy meg lesz minden s ezúttal csak a vásznat, festéket s idejét kívánja megfizettetni s így összeviszsa 300 márkát kér a képért.

A pékmester erre elhalványult, meg elpirult s ismételve arczának ezt a színvariációját még egy párszor, olyan tekintetet vetett a művészre, mintha ezt akarta volna mondani: Megbolondult az úr vagy tréfát üz velem? Nem szólt azonban egyebet, csak hogy majd írásban tudatja elhatározását.

A művész maig is várja ezt, — hir szerint azonban egyik kollégája elvállalta a munkát 40 márkáért.

Nagyot kacagtam s szerencsémre ő potrohossága épen hátat fordított felém, különben . . . ki tudja, mi történt volna.

Hogy igaz volt a történet, az bizonyos; barátom, épen öcsese az illető művészeknek.

Ha olvasdát egy tizede veled együtt elmosolyodik, fölér egy fagyalltal ebb' a disznó melegben!
Isten veled!

S. H.

Báránvér az emberi testben.

— Tiroch ezredes műtete. —

A budapesti üllői uti katonai kórházban Tiroch ezredorvos rendkívül ritka műtétet vitt véghez, mely antropologiai fontosságánál fogva szakkörökben nagy feltűnést fog kelteni. Ez az ugynevezett „Transfusio“ (vérátérésztés), melylyel az ezredorvos az eddigi tünetek után ítélve sikerült kísérletet tett.

Az eset következő: A 15-ik számú katonai kórházba egy szerb közlegényt hoztak be, aki skorbutikus bajok következtében általános atrophiaában szenvedett. A legény, a leggondosabb gyógykezelés dacára, a sorvasztó betegség folytán napról-napra gyöngült, úgy hogy a kezelő orvos a mult hét elején kimondotta, hogy a beteg még legfőleg 1—2 napig fog élni. Ekkor határozta el Tiroch ezredorvos, hogy a transfuzióval tesz kísérletet. Ennek folytán a mult héten egy egészséges báránynak a nyak-üterét és a paeziens bal karjának főüterét felvágta, e két eret egy oly készülékkel ellátott csővel kötötte össze, mely a vérnek a levegővel való érintkezését meggátolta és e készülék segítségével a bárány vérének az ember ereibe és véredényeibe eresztette át.

A beteg az ér felvágása folytán elájult, és midőn a bárány vére az ő ereibe kezdett átfolyni, a beteg agonikus tünetek mutatkoztak. Rövid idő alatt azonban amint a friss vér az ember testében terjedni kezdett, az agonikus tünetek elmaradtak és amint a vér a szívhöz és a tüdőhöz ért, a betegnek addig viaszszárga arca pirulni kezdett, lassan-lassan teljesen visszanyerte az egészséges életszint és eszméletre tért. A beteg azóta a körülményekhez képest teljesen jól érzi magát. Életműködése olyan mint más egészséges emberé, mindenkor eszméleténél van, étvágya jó, emésztése rendes, éjjelei nyugodtak stb. Csak egy körülmény árulja el a rendkívüli állapotot és ez: testének 40 fokú hőmérséke, mely rendes körülmények közt erős, önkívülettel kísért láznál fordul elő és a paeziens a testnek e magas hőfoka dacára nincs lázas, vagy önkívületi állapotban. Az utolsó kísérletet a transfuzióval, tudunkkal a hirneves Billroth tanár tette 2 évvel ezelőtt, mely alkalommal azonban a beteg meghalt.

A tüszszentésről.

A szokás, tüszszentés alkalmával szerencsét kívánni, oly régi, hogy már a tudós Aristoteles, ki Nagy Sándor idejében élt, annak eredetét ki nem mutathatta. Ugy hívé, hogy az első ok erre a fő, mint az emberi test legjele-sebb része iránti vallásos tisztelet volt, minek következtében a tisztelet az agynak főcselekményei — a tüszszentésig terjedett.

A monda erről másképp szól. Mintán Prometheus az első embert megteremté, egy néhány napsugarat egy üvegbe fogott fel s azt az élettelen alak orra alá tartá. A sugarak az agy minden részébe elhatottak, a test minden idegei s ereiben szétterjedtek s az ember első életjele az volt hogy — tüszszentett. A jó siker teljes örömevel eltelve, Prometheus szerencsét kívánt neki, s ez az első emberre oly élénk és mély behatással volt, hogy ezen örömmel teljes eset emlékeztetére

a szokást: tüszszentésnél szerencsét kívánni minden utódára örökül hagyta.

A rabbiknak még egy más hagyományuk van. E szerint Isten mindjárt a teremtés után azt a törvényt adta, hogy minden ember életében csak egyszer tüszszentés és ugyanazon szempillanatban minden más betegség nélkül halál fia legyen. Ez az egyedüli ismeretes halálózási nem egészen Jákob idejeig tartott. Mindazonáltal eme jámbor pátriárcha, ki a világot nem akarta oly hamar és előkészületlenül ide hagyni, megalázta magát Isten előtt s kéré őt, hogy kimélje meg őt ezen halálózási nemtől. Isten meghallgatá imáját, ő tüszszentett és nem halt meg. Óskori törvényektől ily eltérésnek szükségképp csodálkozást kellett keltenie, mi sem volt hát természetesebb, mint hogy összejevetel alkalmával, valahányszor valaki tüszszentett, így szóltak hozzá: „Váljék egészségére!”

A régi görögöknek szokásos bókja volt: „Élj!” vagy „Zeus segélj!” A rómaiaknál pedig „Salve!” azaz „Üdvöz-légyl!” És ezt nemcsak mások, hanem önmaguk irányában is használták, midőn magukban voltak. Egy epigramma bizonyos Proclus nevű egyenről azt mondja, hogy rettenetes nagy orra volt. Orrának hegye oly messzire volt füleitől, hogy nem is hallhata meg a saját tüszszentését s így sohasem részesülhetett azon szerencsében, hogy önmagának „Jupiter segélj!”-el szerencsét kívánhatott volna.

A föld ismeretes lakói közül egyedül a quákerek azok, kik eme szokást nem követik. Különben a tisztelet eme jeleit minden világrészben feltalálhatjuk, Azsia leg-távolibb részeiben épen úgy mint Amerika- vagy Európá-ban. Ha Monomotapa királya tüszszent, ez bizonyos jelek vagy imaformák által, melyeket hangosan felolvasnak, adatik mindenkinek tudtára s a lakók örömrivalgása tölti be egyszerre a léget. Ha Gnachoja kaczkája tüszszentett, — említi egy spanyol történetirő, — meghajoltak előtte az indusok, kinyújták karjaikat s kérték a napot, hogy oltalmazza fejedelmüket, világítsa fel értelmét s legyen szüntelenül vele.

Idővel azonban a tüszszentésről babonás hit és elő-ítéletek merültek föl s bizonyos jelentőséget és sejtelmet tulajdonítottak neki. A ki például reggel felkeléskor tüszszentett, annak az napon át jól kellett magára ügyelni. A déli és éjjeli óra közti tüszszentés jót és szerencsét hirdető volt, a többi órák alatt ellenben mindig szerencsétlenségnek volt előjele. Még most is napi renden van némelyeknél, oly beszédet vagy dolgot, melyre az ember tüszszentett, ha nem is teljes meggyőződésből, hanem inkább hagyományképen átvett szokásból igaznak állítani.

Egy hölgynek azt mondani, hogy „születésénél a szerelem istenei tüszszentettek,” finom hízlgés volt a görög és római költőknél.

Midőn Penelope tolakodó kéréseire rendesen kiadta a kosarat és az istenekhez Odysseus mentől előbbi viszszatéréseért esedezett, Telemakhos oly erősen tüszszentett, hogy az egész terem megrázkódott belé, s ennek következtében Penelope és szolgálói óhajukat rövid idő alatt valószínű hitték.

Xenophonnak katonáihoz intézett egyik beszéde alkalmával, egy katona épen azon perczben tüszszentett, midőn Xenophon katonáit egy nehéz vállalatra hívta fel, Istenek által adott jelnek tekintették már a katona tüszszentését s Xenophon hálaáldozatot nyújtott be.

Felvilágosodott évszázunkban persze némelyek már igen finom szokásnak tartják, a tüszszentésnek egészséget vagy szerencsét kívánni.

A tüszszentés különben nem mindenkor az ép egészség jele.

Virágos, dombos rét fölött,
S megismerém remélve, félve
Legott tiédet sok között.

A vén malom zúgott. „Magába”
Ül most a mécsnél, — gondolám,
A mézskőbánya, holdvilága
Csodás fehéren néze rám.
„Bár ott lehetnék oldaladnál,
S remélhetnék meghallgatást,
S mi édesebben csöngne annál
Alice: megáldott vallomást!”

Oh láttam gyakran pörge rokkád,
S ha rét-mezőn elült a szél,
Megérthetném vidám dalocskáid,
Függönyre árnyékot vetél.
Majd vetted mécesedet, s faszéked
Árnyéka gyorsan fölfutott
A falra, ott laposra széledt.
S rá elsötétült ablakod.

A rózsák illatos havában
Beszéltem először veled,
Orezád kigyult, mint virradtában
A hajnal, ajkad reszketett.
Szemérmes pajzánul „igen” s „nem”
Mosolyga szádon egyaránt, — —
Bár mély, őszinte volt szerelmem,
S mindketten oly magunk valánk.

Lassan de végre még a nyáron
Szavamnak engedett anyám;
Habár, ugymond (e szó ne fájjon!)
Följebb is nézhetnél talán.
Sőt még korán is lesz, azonban
Ha így van, Isten néki már;
Hozd hát arádat, szivben, szóban
Itt rá fiának anyja vár.

És eljövék Aliceom érte . . .
S most nyugtalanokodál igen,

Ruháidat, mindössze nézted
Nagy gonddal százsor, én szivem.
Oly félve jöttél s én e percztől
Csak jobban megszerettelek,
S lecsókolám siró szemedről
A fénylő harmatesepeket.

Oly félve, oly szorongva jöttél,
Anyám is észrevette tán?
Sokat beszélt szegény fölöttébb,
S utolszor jött a sor reám.
Megálltál a tornász felén fent, —
Rád nézett némán, csöndesen;
Szelid jószággal oszt' eléd ment
S keblére kulcsolt édesen.

Dalold a dalt el újra, melyet
Azon nap dallék még, midőn
Kézkébe jártuk bé a berket,
Mint holdog egy pár, tüntetön.
Hajad közt fényes myrthus-ággal — —
Oh drága est, hadd lássalak
Még egyszer, hófehér virággal
Csipkézett gesztenyék alatt.

„A molnár szép leánya
Szívet lopott belém;
Lehetnék bár a függő
Piros picziny fülén.
Hajától elboritva kéjjel,
Nyakán pihennék nappal éjjel.”

„Oh bár lehetnék karesu
Derékóvén a csat.
Örömbé, búba szive
Értettem verne csak,
S verése meg nem csalna, mert én
Szorosan, bizton átölelném!”

„Lehetnék bár nyakéke,
Mely kél, száll szüntelen,

S keblén, sohajt, mosolyg bár
Bizalmasan pihen.
S titokban esőndbe' ráborúl,
Sőt éjjel is még ott lapúl.”

Szerelmes szivben megfogant dal,
Mit hű sziv érthet meg csupán,
A lélek fénye virradattal
Sugárik mindenik során.
S mit beszélék, lám, szerelmes
Valék módnélkül, az bizony,
Szegény fejem, az fogta verses
Beszédigába egykoron.

E szép órák bár elmulának,
Te vagy ma is még életem,
Kiben már őszszenőt sok ágnak
Fényes virága: múlt, jelen.
Dalold el még, midőn hevületen
Majd széttépém szerelmemet.
S egy nefelejts felé kerültem
Az árnyas gesztenyék megett.

„Mely fogva tart, a szerelem
Elmulhat, elfelejthetem?
A nap kél, nyugszik szüntelen.
Egy év is sok esélyt terem.
Nem pusztá kéj, egy életen
Át tartozás a szerelem.
Ugy legyen.

A gyűlölség örömtelen.
Fájdalmas megbánást terem:
Hivságos könyvtől ég a szem.
Szokásból tartozás leszen;
Ha mély s igaz a szerelem
Nem fog feledni, nem sohsem!
Nem sohsem!”

Oh jer, jer nézz szemembe mélyen,
S ölelj át, édes hű szivem;

A hallgatás.

Hogy a hallgatást az emberiség ezred évek óta kiválóan becses tulajdonságnak tartotta: azt a különböző nemzeteknél fennmaradt példabeszédek bizonyítják. Már bölcs Salamon idézi ezen mondatot: „nyelved élet és halál ura;“ Euripides pedig azt mondja: „a fékezhetetlen nyelv utójára is romlást hoz birtokosára.“ Igen jellemző az olasz nép ide vonatkozó példabeszéde: „az a ki beszél: vet; az a ki hallgat: arat.“ A spanyolok szerint: „minden gonosz, mely a nyelvről származik, a beszélőnek keblébe hull vissza.“ A régi persák azt tartották, hogy „a ki nem mondott szónak ura vagy, de a mit egyszer kiejtettél a szádon, az te felettéd fog uralkodni.“ Az angoloknál „a csendes nyelv gondolkodó fejre mutat.“ s „fékez nyelvvedet, nehogy az fékezzen tégedet.“ Nem kevésbé válik dicséretre Moltkenak, hogy „habár 8 nyelvet tud, egyiket sem beszél sokat.“ t. i. igen hallgató.

A szépnem tudvaleg nem valami felettebb érti ezt a mesterséget. Egy szellemes ügyvéd a köztudomású tényre alapította eljárását, midőn egy okmány első sorában a szokott kifejezés helyett: „Adatik tudára mindazoknak, a kiket illet,“ e másik tételt írta be. „Adatik tudára egy aszszonyoknak.“ stb. mivel úgy okoskodott, hogy ha egy aszszony tudja, csakhamar mindenki tudni fogja azt. Erre nézve már Plutarkhos beszél egy érdekes adomát. A régi görögöknek t. i. egy ifjú városi tanácsost mindig zaklatott fiatal neje azért, hogy mondja el neki, miről fognak a legközelebbi ülésben tanácskozni; mignem a férj utójára megúván e folytonos nyugtalankodást, egy ízben csakugyan közölte nejevel a tanácskozás tárgyát, hogy t. i. a felett fognak határozni, vajjon melyik lesz jobb, az-e, ha egy férjnek lesz két neje, vagy ha egy nőnek lesz két férje? A legközelebbi napon aztán, midőn a férj éppen az ülésben volt s az említett kérdés felett folyt a vita, egy női küldöttség kért beocsátást az elnöktől, a mi megtörténvén, a küldöttség vezére a görög nők azon kívánságának adott kifejezést, hogy egy öket ily közelről érdeklő kérdésben ne hozzanak az ő meghallgatásuk nélkül határozatot és hogy véleményük szerint sokkal kívánatosabb, hogy egy nőnek legyen ezután két férje az elbámult tanácsosok nem bírták eltalálni, hogy miként tudhatta meg az egész város a tegnapi kitűzött tanácskozás tárgyát, holott mindnyájan titoktartásra vannak kötelezve, mignem a fiatal tag önkényű bevallotta az ellene folytatott házi hadjárat eredményét és hogy e miatt alkalmatlanná lett a tanácskozásokban való további részvételre. No de ez régen volt, s hogy igaz-e, arról nem felelünk.

Tengerészek babonái.

Hogy alig van a társadalomnak oly osztálya, mely teljesen ment volna minden babonás hittől, azt — fájdalom — bizonyítunk sem kell. Különösen babonásoknak mondják a színészeket és tengerészeket. Hogy igaz-e ez a színészeket illetően, beavatottakra hagyjuk a bizonyítását s itt csak a tengerészek e megbocsáthatlan gyengéjét tesszük — megbeszélés tárgyává.

A babona nem csak a közmatrózok közt van elterjedve, hódolnak annak egyébként igen felvilágosult kapitányok is s ebből kifolyólag kénytelenek vele számolni a tengerészeti hatóságok is. Például ünnepnapon nem fognak hajót elindítani. Mert ha — várakozás ellenére — szerencsésen eljutna is rendeltetése helyére, a legénység az egész utazás alatt szomorú sejtelmekkel küzdve kedvetlen, komor maradna, ahelyett, hogy kedvvel, lelkesedéssel látna munkájához. Azok az esetek sem tartoznak a ritka kivételek közé, melyekben a legénység egyenesen ellenszegült az elindulásnak, vagy később a nyílt tengeren lázadt fel.

Nemesb valóm, én másodénem,
Én szárnyragasztó szellemem!
Ne törje meg mulandó árnyék
E szép szemek szelíd tűzét,
Bús könnyek ritkán áztaták még,
Hogy sorsod sorsomhoz fűzéd.

Ritkán, de mégis, mert a drága;
Szent pillanat, hogy betele
S szívünk megoszthatatlansága
Formát és életet nyere,
S majd újra elnémult! . . . Az első
Csapás, próbáltatás elért,
De bár megsebezve, szivhegesztő
Könnyebbülést, vigaszt ígért.

Megszenteléd bús könnyeinket.
E csók, ez ölelő karok
Jelképe boldog életünknek,
Mely most is fényes még, ragyog.
Habár meglássz szívveréssel
Még mindig frissen érezünk,
Áldjon meg mind a két kezével,
Ki rám bizott, jó Istenünk!

Jerünk a völgybe, túl a réten,
A zugó vén malomhoz át,
Nézd, nézd, előnti földön, égen
Az est áttetsző bitorát.
Kis ablakod mint tűzgolyó ég,
Sugáresik reszket a tavon,
Fehér sziklán nem harmatos még
A sarju . . . jer, jer angyalom!“

Mert a tengerészek nagyon sok szerencsétlenségéről regélnek, melyeket egyenesen ünnepnapon való elindulás okozott. Maga a „bolygó hollandi“ — az örökzsidónak e tengerész-kiadása — is már rég esendes sirban pihenne s nem kellene viharos, sötét éjben, zivatarban kőborolnia a sik tengeren, ha nem lett volna elég könnyelmű, ünnepen indulni tengeri útra. S a hagyomány szerint bűnét még azzal tetézte, hogy végzetes útján istent káromolta s öklével fenyegetve meg az eget, esküdözött, hogy az ellenkező szél daczára huszonnégy óra alatt kiköt a Jöreménység fokán.

A borzasztó példa azonban, úgy látszik, még sem hatott minden tekintetben elijesztőleg, mert minden nemzet hajóin — még a „sivatag hajójának“ hátán ülő tevehajtsárt sem véve ki — szörnyű mérvben divik a káromkodás. Angol és amerikai matrózok valóságos virtuózok e téren s alig van testüknek oly része, melyet napjában százszor is el ne átkoznának, egyébként a német és holland hajósok sem igen maradnak e tekintetben kárhozók, míg a latin népek hajósi inkább a szenteket káromolják. Csak sötét, viharos éjjel, mikor minden perecz ezer halálveszélyt rejt s a matrózok a köztételre kuszva a vadul hánykódó vitorlákkal küzködnek, csak akkor nemul el a legnagyobb káromkodó is, mert eszükbe jut a rémes történet, mikor a vihar egy árbozot a rajta volt matrózokkal együtt kitépett a hajóról, a tengerbe sodort s tizenöt matróz közül csak egyetleneg menekült, aki nem szokott káromkodni s aki egy kötélvégbe kapaszkodott, míg a hajóra vonhatták.

A tengerész — eltekintve a légsúlymérő esetétől s emelkedésétől — csalhatatlan jelekből meg tudja ítélni: ha a vihar közeleg; ilyenek például teljes szélesend, bizonyos felhőalakzatok, bizonyos madarak, halak megjelenése stb. De megéssük az is, hogy egyesek nem tengerészhez illő magaviselete minden számítás csúfítatásával viharral idez elő. Így például igazi tengerész soha sem fog fűtyülni, avagy a fedélzetet keresztben s nem le- és fölfelé járni, nem fog a szél ellen köpni s nem eszik egy héten egyszerűen többször babot, mert ez mind hirtelen rosz időt vonhat maga után. Az ellenkezőleg eszelekvő ujoncz matrózokat avagy utasokat sokszor gorombán utasítják rendre az öregebb matrózok.

A halál iránt, melylyel a hajúos nagyon is bizalmas lábon áll nem sok tisztelettel viseltetik. Alig hogy eltemették a tenger mélyébe — úgy lehet legkedvencebb társukat, levonták a zászlót s neki eresztették a vitorlát: minden ismét foly tovább — mintha mi sem történt volna — a maga rendes medrében. Huszonnégy órával azután, hogy egy társukat a hullámcsapás lesodorta a hajóról, már egy szót sem fognak a megszokott eseményre vesztegetni, s ha e határidő elteltével annak hátrahagyott holmiját is elárverezték a legtöbbet ígérőnek, rosz élecek és kacaj csak úgy járják, mint azelőtt.

A halál e megvetése daczára azonban egyes madarakat a hajósok szentnek és sérhetleneknek tartanak, pl. „Carey mama pipiskéjét“ — tengeri fecskéjét a Cap Horn körül, — mert elhalt matrózok lelkei ezekben vándorolnak. Aki e madarak egyikét bántani meri, az isten büntetésén kívül attól is tarthat, hogy társai elverik.

Amerikai hajókon az ily bűnöket, valamint általán azokat, kik gyanuban állanak, hogy a száraz földön valamely bűntényt követtek el, „Jónás“-nak nevezik el. Mint-hogy pedig az ily ember folytonos veszedelmet képez a hajóra, nem ritkán esik meg, hogy kivált zivataros éjen — egyszer csak eltűnik a legénység sorából — természetesen mint öszszeesküvés áldozata.

A maecskákat egyáltalán kedvelik a matrózok, már csak azért is, mert pusztítják a kellemetlen patkányokat, de fekete maecskát egy perczig sem tőrnek meg a hajón. A fekete maecskákba ugyanis kegyetlen kapitányok lelkei vándorolnak s egy ily állat kész veszedelem volna a hajón.

A patkányokról az a hajós nép hite, hogy azok megérik a vész közeledtét s akkor in corpore ott hagyják a hajót; ami tudvalegőleg közmondássá is vált.

Spanyol, portugall, görög és máltai hajósok — vész ellen magukat biztosítandók — kis zacskóban szentelt amuletet szoktak az ing alatt, csupasz mellükön hordani s azt semmi szín alatt egy pereczre le nem tennék. Egyébként nem minden nemzet tengerészei egyenlő mérvben babonások s a fiatalabbak mindig kevésbé azok, mint az öregek.

Hogy tánczolnak Áfrikában?

Miután ebben az esztendőben bálnak, majálisnak egyiránt híjjával voltunk, hát legalább legyen szabad a tánczról beszélünk.

Ugy hiszünk nem lesz érdektelen olvasóinkra nézve, ha megismertetjük a „barbárok“ tánczaival.

Áfrika némely néptörzsei valóságos „dühös tánczosok.“ Kivált az aranytermő partok lakói oly szenvedélylyel tánczolnak, hogy sekszor, ha a legnehezebb munka közben éneket vagy zenét hallanak, nem állhatnak ellent a csábos hangoknak s tánczra kerekednek. Hiteles elbeszélések bizonyítják, hogy sok esetben az afrikai szerencsenek egy-egy hegedűn játszó európaiat földre borulva kértek, hagná abba a zenét, ha nem akarja halálra farsztani őket; addig tudniillik lehetetlen volt felhagyniok a tánczozal, míg az európai játszott, oly ellenállhatatlan a táncz iránti szenvedélyük.

Ugyancsak az aranytermő partvidéken régi szokás, hogy a város vagy falu lakóinak nagy része az év legtöbb estéjén a piacra gyűl tánczolni, énekelni s egy-két óráat lefekvés előtt vidám mulatozással tölteni. Nők és férfiak legszebb ruhájukban jelennek meg. A nők kis harangoeskat aggatnak lábaikra, a férfiak pedig elefánt- vagy ló-farkból készült kis legyezőket tartanak kezükben, melyek mindkét végükön megaranyozták. Rendesen alkonyatkor gyűlnek össze a zenészek, dudások, síposok stb. A tánczoló férfiak és nők párokra oszolva egymással szemközt állnak fel s aztán vad, neveltséges mozdulatokkal mennek át, előre lépkedve, hátra futva, szokálva, rugva a port, fejüket lehajtva, majd ismét felkapva, meg félre tartva, szavakat mormolva a mint egymás mellett elhaladnak, — aztán ujjakkal pattogatnak, suttognak vagy kiabálnak, majd lassan illegetik, majd meg gyorsan forgatják ma-

gukat s közben-közben legyezőiket használják. Néha legyezőikkel vállakra csapdosnak; a nők pedig szalmatekereset helyeznek a földre s beléjük ugranak vagy körül tánczolják s lábaikkal fölemelve levegőbe rugják azokat, aztán kezeikkel felfogják, mint a „Schusterbub“ a papusát.

E népek tánczai azonban különbözök az idők, események és helyi viszonyok szerint. A vallási ünnepélyek alkalmával járt tánczok komoly jellegűek, mint mindenféle népnél. Néha királyiak parancsára nyilvános tánczokat rendeznek, melyekre az ország minden részéből özönlik a mindkét nemű lakosság.

Afrikából erednek a mór tánczok. A portugallok — a magasabb osztály kivételével — afrikai birtokok szerencsejéitől vagy kafferjeitől vették át egy nemzeti tánczot, a Las Chegancas nevűt, de ez némely mozdulataiban oly kánkászzerű volt, hogy a portugall király szükségesnek látta külön rendelettel tiltani el.

Nem alkalomszerű biz ez, — mondd talán nyájas olvasó. Igaz, de hát az idén úgy se volt farsangunk, hát legalább szerezzünk ilyen formán egy kis kárpotlást.

— i h —

Régi itéletek.

Az alább következő esetek világosan megbizonyítják azt az állítást, hogy a büntetés sohasem tartotta vissza az embereket a bűntől; de más részt örömmel látjuk ezekben, hogy a haladás korszellemé mégis előbbre viszi az emberek dolgát vagy legalább elveszi a vadság mérges fulánkját.

A régi és mai kor itéletei közt pedig óriási különbség van. Így pl. a tizenharmadik évszázban ilyenek fordultak elő:

„Huszonnégy lira és négy soldi jár Henrik mesternek, a hamis pénzverők megfőzéseért.“

„Száz soldi, egy új katlan beszerzésére, hogy a mondidiéri hamis pénzverőket meg lehessen főzni.“

„Párisban harmincznyolcz soldi fizetett a katlan kijavításaért s a vaslábak helyreállításáért.“

És nemcsak az embereket, hanem, a mi a nevetéssel határos, a törvénykezés komoly férfiak még az állatokra is kiterjeszték szigorú büntetéseiket.

Így például 1156-ban a troyesi törvényszék egy rendeletet tett közzé, melynek vége következőleg hangzik:

„Halljátok mindazok, kiknek a villeuxi kerületben kutyáitok vannak; ha kutyáitok nem húzódnak vissza és lármát csapnak, el lesznek kárhóztatva és halálra itélve.“

1094-ben június 4-én: „Levoirrier János laoni Sz.-Márton törvényszéki bírja ezénél kötéltre itéli azon eme disznót, mely Lenfait Jánosnak törvényes gyermekét megette, mi okból egy ágas fára felakasztatik.“

De nézzük, mikép büntették a tiltott könyvek kiadót.

Gounet Miklós, azért, mert különféle tiltott könyveket terjesztett, arra lón itélve, hogy bűnbánást tegyen a rouen-i székesegyház előtt, hol pusztá fövel ingben és mezitláb kellett megjelennie, kezében hat fontos égő viasz gyertyát tartani s fenhangon imádkozni. Azután a bakó elégette Gounet jelenlétében a tiltott könyveket s ezen fölült tíz évre száműzték honából, a francia szigetektől és Normandiából.

A nők fényűzését illetően is igen érdekes hírdemények voltak. Így például megvolt a középkorban tiltva a hölgyeknek a mórtól átvett szoknyákkal menni az Isten házába. „mert az ajtók sokkal szűkebbek, semhogy azokon beférhessenek, azután mert illelenek s mert előbb utóbb bukásra vezetik a családokat.“

Lám, lám tehát nincs új a nap alatt s az emberek ezelőtt se voltak jobbak, mint napjainkban.

Az óriás körtve.

— Mulatságos történetke. —

A gazdasági kiállításon, melyet nem régen Párisban rendeztek, oly rendkívüli nagyságu körtve is volt, hogy senki sem akarta elhinni, hogy az csakugyan fán termett.

Utóbb egy híres csemege-kereskedő kirakatába került. A körtveóriás sokkal szebb volt, semhogy bűnnek ne tartották volna megenni, de arra meg kitűnően alkalmas volt, hogy nagy urak ebédjénél mint az anyatermészet remeke ott diszelegjen és a szemet gyönyörködtesse.

A tulajdonos ennél fogva nem adta el csodakörtvét, hanem bérbe adta nagy ebédekhez és minden este tíz frankot kapott körtvéjének néhány órai vendégszereléseiért.

Ekkor történt, hogy G. bankár Frankfurtból Párisba érkezett. Mint a pénzvilág legkiválóbb férfiaknak egyike, természetesen, hogy napról napra meghívták a legelőkelőbb családokhoz és így alkalma volt a remek körtvét minden este láthatni és minden este ugyanazon dithyrambikus magasztalásokban gyönyörködhetni. A csemegeóriás vendégszerelése nem győzi eléggé dicsérni a természet e bámulatos csodáját és természetesen a frankfurti bankár is élénken hozzájárul azokhoz; de azon kétségbeesésében, hogy Párisban időzése alatt nem bir a parádés körtve látásától szabadulni, azon megjegyzést koczkatatja, hogy a körtve ize talán nem felel meg nagyságának.

— Hiszen erről is meggyőződhetünk! — mondá a házaszszony mosolygva és odanyújtá vendégének az óriás körtvét, persze azon meggyőződésben, hogy a bankár nem teszi meg a kísérletét.

De a bankár szaván fogja a házaszszont és kérelmetlenül beledöfi kését a körtve szívébe. A rémtett megtörtént. A vendégeket páni rómélet fogta el és a házaszszony összeborzadt. Azonban legyőzte felháborodását és még mosolyogni is birt, midőn a bankár, kinek vakmerősége a tíz frankon felül még öt aranyába került, búcsuzóul kezét csókolt neki. Másnap reggel szellemes levélben kért bocsánatot a körtvegyilkos és egy tuczat ananászt küldött kárpotlásul.

Elődeink ételai négyszáz évvel ezelőtt.

Mindenek előtt szép tiszta, fehér abrosz s kellő számú tányér van a négyszögletes asztalon. Középen van a tál. Villa, kés, kanál nincs használatban. Az evést az „asztali áldás” előzi meg, melyet állva mondanak el, minek végeztével a család fő kereszt alakban megáldja az egész asztalt.

Az étkek közt a tészta csak mellékételként fungál. Fő a hus. Az étlap nagyszerű választékot nyújt:

Tormával disznóláb; káposzta tehénhussal, ludhussal, szalonnával; tehénhús árpakásával citromlé nélkül; tehénhús rizskásával, murekkel vagy petrezselyemmel röstölt lével, nyárban új hüvelyes borsóval; lud törött lével; tyúk sültve foghagymával, ezetettel, szalonnával; borsó vagy héjalva s arra felül pörkölt szalonna, vagy héjatlan hig szalonna vagy disznóhussal; berbéeshus szalonnával avagy tarhonyával vagy ezetettel, vereshagymával; tehén- vagy disznóhús kaszás lével. Nyulhús fekete lével, csuka tormával vagy szürke lével. Vajat csak a kása közepére s a kalácsba, lepénybe, bélesbe tettek.

És ettenek a kezükkel, ezzel is vettek s kiki a nála levő kőssel aprítá darabokra a húst. Az étel kivevésnél természetesen roppant elővigyázat kellett, nehogy a leesepegő lé valamiképp bepíszkolja az asztalt vagy a ruhát.

Czukor helyett mézet használtak, mert a czukor oly drága volt, hogy fontját II. Lajos király alatt 4 forintjával fizették, a mi akkor rendkívül nagy összeg volt.

Fűszer nélkül azonban alig készítették valamit s ezek közt leghasználatosabbak voltak a: safran, fahéj, bors, malozsaszó, szegfűszeg, szerecsendió.

A paprika a törökhódítás alatt terjedt el nálunk. Csemegeként fűgét, gesztenyét, narancsot használtak.

Hanem hát könnyű dolog volt ám akkor ételbőségben uszni, mert az ételnemek mesésen olcsók voltak. Egy pulturával vehetett az ember egy font húst, a másikon kenyeret, a harmadikon egy kupa bort. Egy ökor ára 5 irt, egy borju 1 irt, egy liba 2 denár, egy köből búza 2 irt 10 denár.

Ime a magyarzata annak, hogy miért nevezték a külföldiek hazánkat „tejjel-mézzel folyó Kanaánnak”, ebből érthető egyszersmind az a közmondás is, hogy „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita” vagyis: Magyarország kivül nincs élet s ha van, sincs olyan.

CSARNOK.

A gyümölestelen fa. — Kedves fiam! — fedde az iskolában egyik hanyag tanuló a tanító, — te naponként kamaszodol s nyugulsz felfelé mint a fa. — Ideje volna már valahára gyümölcsöket is hoznod.

— Kérem alásan tanító úr, — szólal fel a megdorgált mellett egyik kis pajtása, — ő már sokszor hozott gyümölcsöket. Tegnap is ebéd alatt beszökött a tisztelendő úr kertjébe s tele hozta a kalapját baraczkkal.

Szív- és érdekházasság. Két ismerős találkozik. — Hallottad-e, szól az egyik, hogy Arnold meg-nősült?!

— Eddig nem; nos hát szív-, vagy pedig érdekházasság?!

— Mindakettő.
— Hogy-hogy?
— Ha az ember a feleségét nézi, kétségtelen, hogy a házasság érdekéből köttetett, ha pedig a hozományt tekint, lehetetlen nem szív-házasságra gondolni.

A mythologiai vizsgálaton. Tanár: Mondja nekem, miféle szinbalikus értelme van annak, hogy Minerva kinyitott Jupiter fejéből? Jelölt: Ez azt jelenti, hogy Jupiternek mindig tele volt a feje aszszonyokkal.

A törvénytörés előtt.

Elnök: Önnek egy büntetése is van, ki bevallotta, hogy egy szörnyű csapással kettéhasította az áldozat koponyáját.

Vádolt: Ugy van elnök úr!
Elnök: Milyen ember az?
Vádolt: Ó nagyon vig, jó kedélyű fiu.

Új évkor. Nesze kis leányom. Itt van a Hit, Remény és Szeretnek alakja, pompás jó csokoládéból. Csak aztán jól viseld magad.

— Ó mama, én jobban szerettem volna a tizenkét apostolt!

Callino híres az okosságáról. Egy izben egy híres lövőről beszéltek előtte, ki öngyilkos lett.

— A milyen kitűnő lövő, legalább negyven lépérről löhette meg magát, — mond Callino.

Egy nagy társaságban valaki jóslatokkal mulattatja a vendégeket. Egy aszszonyka odamegy s kérdi, hány gyermeke lesz?

— Kettő — viszonzá a jós.
Negyed órával később egy úr ugyanazon kérdést intézi hozzá.

— Önnek egy gyermeke lesz, — hangzik a válasz.
Ez az úr pedig nem volt más, mint az előbb említett hölgy férje.

VEGYES HIREK.

— **Uralkodók találkozása.** Egyszerre jelentik, hogy Ő Felsége és a német császár közelebb találkozni fognak s hogy Ő Felsége a jövő hó elején az olasz királynak is visszaadja valalyi látogatását.

— **A nagyenyedi ev. ref. tanítóképezdénél** f. év. szeptember hó 13-ikán kezdődőleg fognak megtartani az idej néptanítói-képességi vizsgálatok. Jelentkezni kívánók keresztlevelel-s végzett tanulmányait s netáni

tanítói működésüket igazoló bizonyítványokkal ellátott folyamódványukat f. évi augusztus hó 31-éig alólirt igazgató-sághoz küldjék be, e határidőn túl érkező folyamódványok nem vétetnek figyelembe. N.-Enyeden 1882. július hó 9-én. Nagy Lajos, kepez. igazgató.

— **A nagyenyedi m. kir. vizezellér-képezde** f. hó 29-én fejezendi be II-ik évi tantolyamát, mely alkalommal a szaktantárgyak azon részéből, a mely a gazdasági közönségre érdekel bir, délelőtt 8 óráig elméleti, délután 3 óráig kezdve pedig gyakorlati vizsgát tartand, a melyre a t. érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a képezde igazgatósa.

— **Névmagyarosítók figyelmébe.** A névvaltoztatásra néve a főváros közigazgatási bizottságának ülésén Kammermayer polgármester érdekes indítványt tett. A névmagyarosításnál követett eddigi eljárásban nem látja megakadályozva visszaélések elkövetését, más részt a nevéket megmagyarosított polgároknak, ha nős emberek, sok kellemetlenségük támadhat abból. — Ezért indítványozta, hogy a névmagyarosítási kérvényhez mellékelte keresztlevelek vissza ne adassanak, vagy legalább, hogy a név magyarosítása a keresztlevelekre rávezetessék; ha pedig a nevet megmagyarosító nős ember, a név megmagyarosítása a házassági anyakönyvbe bejegyeztessék. Indítványozta, hogy ily arányban a belügyminiszterhez felterjesztés intéztesse. Ez indítvány kapcsán az adófelügyelő bevetetni kérte a felterjesztésbe azt is, hogy a névvaltoztatások előálló névazonosságokból származó adóügyi zavarok meggátálása céljából minden névmagyarosítás közzétételekor a hivatalos lapban az illető nevet magyarosító foglalkozása is jelöltesse meg. A bizottság mindkét indítványt elfogadta.

— **A poézis gyakorlati hatalma.** Endrődi Sándor nagyváradi tanár „Abránd nélkül” című költeménye, melyet nem rég közölt a „F. L.” s mely a többi közt a nagyváradi „sár és portenger” ellen kel ki: nagyobb hatással volt Nagyvárad előjárására, mint az ottani lapok s a közönség hosszúságos felszólalásai. A polgármester ugyanis a vers hatása alatt rögtön intézkedett az utcák rendszeres öntözése tekintetében s kivált a költő háza körül alapos tisztogatást végeztek.

— **Báránnyér az emberi testben.** E című jelenlegi közlésünk kiegészítésül megjegyezzük, hogy az illető közlegény állapota napról napra javul. Testének hőmérséke 40 fokról 30-ra szállt alá, életeréje annyira viszatért, hogy hébe-korba már ágyát is elhagyhatja rövid időre. — Minden jel arra mutat, hogy teljesen felgyógyul.

— **Viszátérő kivándorlók.** E hó 3-án éjjel 30 zempléni lakos jött vissza Amerikából, mert kerestük egy részt a tömeges kivándorlók egy helyütt való csoportosulása folytán, másrészt azért is esőkent, mert az odaváló munkások strikeolták s ilyenkor munkát vállalni nem mertek, mert agyonveréssel fenyegették őket.

— **A bukuresti magyarság régi óhaja** végre teljesült, a tisztán német feliratokat a konzuli hivatalnál német-magyar váltotta fel. Az új nagykövet, Mayer báró eszközölte ki.

— **A legrégibb órák egyike** a párizsi „Palais de justice” tulajdona. Most, hogy ezen óra javítás alatt van, érdekes feleleveníteni azon történetet, melyet arról a francziák beszélnek. V. Károly francia király 1340-ben Henri de Vie mechanikust bízta meg, hogy az órát elkészítse s jelenlegi helyére felállítsa. Párizs lakosságánál rendkívüli feltűnést keltett az eset, miután ez volt a legelső nagy toronyóra, melyet Franciaországban s ennél fogva Párizsban is láttak. Husz éven át egy perczre sem állott meg az óra, miután a mechanikus elnyerte a torony-óri állomást és a toronyban lakván, mindig sajátkezűleg huzta azt fel. Egy reggel azonban az a hír terjedt el Párizsban, hogy az igazságügyi palota órája megállott; csakhamar sok ezer ember gyűlt a palota elé, kik mind felfelé néztek a toronyra, mintha onnan várnák a rejtély megoldását. Végre feltörték a torony ajtaját s ott Henri de Vie-t a földön halva kapták. Szélhűdés érte épen azon pillanatban, midőn az órát felhuzni akarta, megmerevült keze még göresösen tartá az órakulesot.

— **Oroszország lakossága** a legullobbi népszámlálás statisztikai adatai nyomán az utóbbi 12 év alatt 14 és fél millióval szaporodott s jelenleg az összes népesség nem kevesebb, mint 100.083,348, beleszámítva az európai Oroszországot, Lengyelországot, Kaukázust, Szibériát, Finnországot és Közép-Ázsiát is.

— **A czár aggodalmai.** A czár lakhelyén Peterhofban is gyanus jeleket vett észre a rendőrség. Mikor a czár kikocsizik, most kozákok nyargalnak jóval a fogat előtt két papírszelettel telt zsákokkal. A papírszeleteket menetközben elszöri az úton s az udvari kocsit az elszórt papírszeletekre figyel s arra hajt, a merre ezek vezetnek.

— **Menynyi pálinkát isznak a németek?** Nemcsak a muszka, de a német is megiszja a pálinkát, ha — kap. Egy statisztikai kimutatás szerint a nagy német birodalomban összesen 3.484.675 hektoliter alkoholt főznek. Leszámítva ebből a technikai célokra felhasznált alkoholt, 3 millió hektoliter marad fenn, melyből 7 és fél millió hektoliter itheró pálinka készíthető, miből egy németre 21 liter esik.

— **A berlini nemzetközi egészségügyi kiállítás** leégett palotája helyén új épületet emelnek, úgy hogy a kiállítás jövőre meg lesz tartható. Az építkezést Berlin és a német császár bőkezűsége tette lehetővé. Berlin városa 200.000 márkát, a császár 100.000 márkát utalványozott az építésre.

— **Egy rendkívül érdekes utazási munka magyar nyelven.** Stanley H. M. „Utazásom Közép-Afrikában” című becses műből, melyről már egy alkalommal megemlékeztünk, folytatálagosan jelent meg a 4—9-ik füzet. E műben Stanley, a híres afrikai utazó maga írja le az 1874—77-ben végrehajtott korszakot alkotó expedíciójának lefolyását. A munka rendkívül nagy érdekű és pedig nemcsak azokra nézve, kik kiválólag foglalkoznak a földrajzi tudományokkal, hanem minden olvasni szerető emberre nézve is. A külső kiállítás rendkívül díszes; a mű magyar kiadás gazdagabban van illusztrálva, mint az angol vagy német kiadás és mindamellett felével olcsóbb amazoknál. Megszerzése bárkire nézve könnyű, a menyinyiben 30 kros füzetekben jeleni kmg. Az egész munka 30-32 füzetben fog gyors egymásutánban megjelenni. Előfizetni lehet rá minden honi könyvkereskedőnél és egyenesen a kiadóhivatalban, Révai Testvérek könyvkiadóhivatalában Budapesten, a honnan kívántra részletes előrajz is küldetik bárkinek.

Szerkesztői üzenetek.

Szívemhez. Jobbat kérek.
P. Telka. Megköszönöm, ha jök, közlöm.
Lapádi. Boocsáss meg, hogy késtem, közelebből levelem megy.

Felelős szerkesztő: Dr. Boros Gábor.

Kiadó-tulajdonos: Pollák Mór.

Van szerencsém a t. helyi és vidéki birtokos urakat tisztelettel figyelmeztetni, hogy a legkönynyebben járó és e vidéken általános tetésben részesült

perge ekéimet,

melyeket miután ez idén nagy menyinyiséget szereszttem bé belőlük, míg a készlet tart az alábbi feltűnő olcsó áron árusíthatom el u. m.

1 drb. szilárdan készült eke 4-es sz. ára 9 frt 50 kr
1 „ ugyanez 3-as „ „ 11 frt 50 kr
Mindezen ekék fataligára is alkalmazhatók.

Ajánlom továbbá mindennemű gazdasági czikkeimet, kitűnő szőlőkapáimat, vas láncos pattingókat, három ormós jó erős ásóimat, a legjobb szőlő- és hernyózó ollókat.

Luczerna löhere, rétek javítására használt fűmag-vegyület, bizon hinni körözó répa nálam folyton nagy készletben kapható. A magvak csiraképesége meg van próbálva, bármelyiket biztosan ajánlhatom.

Minél számosabb látogatásért esd

Bisztritsány Lajos.

Hirdetés.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen-főtanodának következő birtokai: 1.) A nagy-enyed (tinódi) 2.) miriszlói, 3.) M.-dése, 4.) toroczkó-szentgyörgyi, 5.) M.-scentimrei, 6.) heningfalvi, 7.) vingárdi, 8.) m.-scentkirályi 1884. márczius 1-én kezdve 9 vagy 12 évre haszonbérbe adandók, még pedig a viszonyoknak megfelelőbben átalakított és a jószág és jogügyi igazgatói irodában a hivatalos órákban megtekinthető feltételek mellett.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat f. év szeptember 1-ig adják be a jogügyigazgatói irodába, a jelenlegi haszonbér 10% át tevő bánatpénzzel. Azon jelenlegi haszonbérlektől, kiknek pénzben vagy telekkönyvileg biztosított óvadékok van leteve, elfogadtatik bánatpénz helyett az ezt biztosító kötelező erejű nyilatkozat is.

Br. Splényi Henrik,

jog- és jószágigazgató.